

Què algú sap on va?

Introdible en el mercat la primera traducció de *Jacques i el seu amo*. Destino, l'editorial responsable de les traduccions de Kundera, ha tingut la feliç idea de tornar-la a publicar, ara en versió de Xavier de Lloveras. Aquest homenatge hilarant a *Jacques el fatalista* no és una simple recreació literària, sinó tota una declaració de principis. Kundera confessa obertament en el seu pròleg, germen dels seus estudis reflexius posteriors, el total refús de la il·lusió realista. L'obra és, tot plegat, una defensa de l'humor i de la llibertat formal de l'escriptor, i també de l'ús lúdic de la tradició literària.

No sabem d'on vénen ni tampoc on van, Jacques i el seu amo. Només

veiem, o ens imaginem, en un escenari buit, uns personatges que contenen històries i que s'interrompen de manera constant històries d'amor intercalades (la de Jacques, la del seu amo i la de Mme, de la Pommeraye), alhora que cadascuna és una variació de l'altra. En la xerrameca dels personatges no sols passat i present es confonen, sinó també els protagonistes dels seus relats es presenten físicament a escena.

Davant la desfilada d'històries, fets i comentaris (de vegades divertits, de vegades banals, de vegades profunds), al lector li resulta difícil fer-se una idea clara de l'obra. L'únic que veu és l'escenificació lúdica del desordre i l'atzar de la vida, i el setge permanent a tot: a allò que hom suposa que és veritat i real, i a allò que és fictici i imaginari.

Enginyosa i trepidant, la *variació* de Kundera ha sabut eliminar la part més anecdòtica i històrica de l'obra de Diderot, de la qual ha subratllat fonamentalment tota la força literària de Jacques, personatge que assumeix el paper de l'amo, i que, contra el determinisme mecànic que predica, desenvolupa una moral pràctica adequada a cada circumstància inesperada que es presenta. Tot un festí d'intel·ligència per al comensal adient. **Francesc Calafat**